

Tsjielp!!

Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Digitale nieuwsbrief editie oktober 2024 – nr. 167

NVWC-activiteiten oktober 2024

De dagvlinders zullen we binnenkort een poosje moeten missen, maar nachtvlinders vliegen het hele jaar door. Deze vlinders werden afgelopen maand nog gezien.

lindeherculesje_Loes Plaisier
(nachtvlinder in de vlinderval)

argusvlinder_Astrid Hoevenaars
(dagvlinder bij Diefdijk)

getekende gamma-uil_Kars Veling
(nachtvlinder in LED-emmer Caetshage)

Dwarrelende herfstblaadjes

Hieronder dwarrelen af en toe blaadjes, niet toevallig! Met de herfstvakantie in aantocht zijn er wat meer activiteiten voor kinderen opgenomen, te herkennen aan de herfstblaadjes. Lekker eropuit!

05-10-2024

EuroBirdwatch: trekvogels tellen van zonsopgang tot zonsondergang

Op zaterdag 5 okt vindt de EuroBirdwatch van BirdLife International plaats. Doel: aandacht vestigen op het fascinerende fenomeen van de vogeltrek en draagvlak creëren voor de bescherming van trekvogels. In meer dan dertig landen tellen die dag vele duizenden vogelaars de overvliegende trekvogels. In Nederland zijn ca. 150 trektelposten en op de post in Culemborg (Redichemse Waard) is de NVWC die dag present. Deze telling is een volledig openbare telling, dus iedereen is welkom om de telpost te bezoeken. De tellers leggen graag een en ander uit. Deze Rode-Ogen-Telling, want zo wordt hij door de tellers ook wel genoemd, start rond 7:15 uur en eindigt rond zonsondergang. [Hier meer](#).

05-10-2024

Vogels in de buurt: Even op bezoek bij de trektelpost

Vandaag is het Euro Birdwatch 2024. In heel Europa worden op deze dag trekvogels geteld op trektelposten en natuurlijk ook in Culemborg. We gaan vogels zoeken in de Redichemse Waard en bezoeken daarbij ook onze eigen trektelpost. Gerrit Jan zal vertellen en laten zien hoe vogeltrek wordt geteld. We stappen op 5 oktober om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Deze maandelijkse fietsexcursies zijn geschikt voor zowel beginnende als gevorderde vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee. Voor meer info een mailtje naar gjklop@gmail.com. Volgende excursie: 2 november.

05-10-2024

NVWC op seniorenbeurs, thema: "Roeien met de riemen die je hebt"

De NVWC zal zich op 5 oktober presenteren in een kraam op de Seniorenbeurs, samen met allerlei andere Culemborgse organisaties. Een greep uit de activiteiten:

- Doorlopende informatiemarkt.
- Verkoop van leuke artikelen.
- Hapjes en drankjes.
- Sjoelcompetitie met leuke attentie.
- 14.00-15.00 uur optreden van 'Free Line'.

Datum: 5 oktober, 10:00-15:00 uur, toegang gratis, aanmelden niet nodig. Plaats: Grote Kerk, ingang aan de Grote Kerkstraat 4 in Culemborg. [Hier meer](#).

NVWC-activiteiten oktober 2024 (vervolg)

 <p>NATUUR- EN VOGELWACHT CULEMBORG oktober 2024 – pagina 50 – nummer 3</p>	<h3>Hak-al nr. 2024-3 verschenen</h3> <p>Leden van de NVWC hebben dit nummer al ontvangen, maar de Hak-al is hier online te lezen met o.a. nectar uit de vaas en boerenzwaluwpopulatie.</p>	
<p>16-10-2024</p> 	<h3>Lezing: Schitterende vogels en prachtige natuur van Sri Lanka</h3> <p>Begin februari 2023 bezocht Arjan Brenkman het eiland Sri Lanka. Het heeft een rijke geschiedenis, waaronder een band met Nederland die teruggaat tot de 17e eeuw. Maar het staat vooral bekend om zijn prachtige natuur.</p> <p>Arjan ging er heen om de unieke endemische vogelsoorten van het land te ontdekken. In twee weken tijd trok hij door laagland regenwouden, savannes en de bijzondere bergbossen. Hij wist alle 33 endemische (inheemse) vogelsoorten te vinden! Daarnaast besteedde hij veel tijd aan het observeren (en fotograferen) van libellen, vlinders, zoogdieren en andere natuurverschijnselen.</p> <p>Arjan, natuurliefhebber pur sang, is inmiddels bij ons bekend om de enthousiaste wijze waarop hij vertelt en om de mooie foto's waarmee hij ons meeneemt naar de meest exotische oorden om daar endemische (en dus meestal superzeldzame) vogelsoorten te ontdekken. Hij ziet kans om zijn avonturen zo weer te geven dat we ze intensief meebeleven. Kom deze indrukwekkende reis meemaken!</p> <p>Wanneer: Woensdag 16 oktober, toegang gratis. Aanmelden vooraf is niet nodig. Waar: De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg. Tijd: 20.00 – 22.00 uur (u bent welkom vanaf 19.30 uur).</p> <p>Voor meer informatie: Annette van Berkel lezingcoor@nvwc.nl.</p>	
<p>19-10-2024</p> 	<h3>Jeugdactiviteit: Elektrisch vissen</h3> <p>Tijd voor een schokkende excursie! We gaan op een spectaculaire manier op zoek naar zoveel mogelijk vissoorten. Niet met een gewoon schepnet of een hengel, we gaan vissen met elektrovisapparatuur. Hierbij wordt met een aggregaat (een machine die stroom opwekt) of accu een stroomkring in het water gebracht. Vissen raken door de stroom gedesoriënteerd en worden door een bijzondere reactie in hun lijf gedwongen naar de positieve pool van de stroom (in dit geval een klein schepnetje) te zwemmen. Hier worden ze verdoofd en zijn ze zo uit het water te scheppen. Op deze manier kun je snel ontdekken welke vissoorten er in een bepaalde sloot voorkomen. Omdat het vissen met stroom best gevaarlijk is, kunnen jullie niet zelf de vissen vangen. Uiteraard worden de vissen verzameld en gaan we samen kijken wat we hebben gevangen.</p> <p>Doe je mee? Laat het even weten via jeugdcoor@nvwc.nl en breng gerust een vriend(innet)je mee! Graag tot 19 oktober!!</p> <p>Tijd: 13:30 – 15:30 uur. Brengen en halen: Nog niet bekend, in elk geval nooit verder dan een kwartiertje rijden vanaf Culemborg. Bij regen gaat het helaas niet door.</p>	
<p>01-01-2025 t/m 31-12-2025</p> 	<h3>Jaarprogramma jubileumjaar 2025 anders dan anders</h3> <p>Er wordt gewerkt aan een mooi programma voor ons jubileumjaar. In de rubriek "Nieuws van Bestuur" hieronder wordt alvast een tipje van de sluier opgelicht.</p>	
<p>23-11-2024 t/m 13-12-2025</p> 	<h3>Knotploeg kan versterking gebruiken!</h3> <p>Het aantal vrijwilligers in de knotploeg bestaat uit ongeveer 20 mensen, gemiddeld zo'n 15 per knotdag. Maar er is behoefte aan versterking, gezien de hoeveelheid werk en de vergrijzing binnen de ploeg. Daarom: jong en oud, man, vrouw etc., iedereen kan een steentje bijdragen aan deze vorm van landschapsonderhoud. Goed voor landschap en natuur en goed voor je eigen welzijn.</p> <p>De grote stukken hout kunnen worden meegenomen.</p> <p>Knotdagen 2024: 23 nov, 14 dec. Tijd: 9:00-14:00 uur (of een paar uurtjes). Knotdagen 2025: 11 januari, 1 en 22 februari, 22 november en 13 december.</p> <p>Iedereen die een handje wil helpen is welkom op deze zaterdag.</p> <p>Neem contact op met coördinator Harry van de Warenburg, knotcoor@nvwc.nl. Of kom een keer langs op een van de snoeidagen.</p>	
		

NVWC-activiteiten oktober 2024 (vervolg)

17-11-2024

Om alvast te noteren: 17 nov natuurfilm “De wilde Noordzee”

Geïnspireerd door de onderzoeker en filmmaker Jacques-Yves Cousteau, besloot Peter van Rodijnen zelf de diepzeewereld te verkennen en op beeld vast te leggen. Hobby werd beroep.

In de bioscoopzaal met het grote scherm komt het natuurschoon van dat uitgestrekte water het best tot zijn recht. Het filmmateriaal staat garant voor een prachtige kijkervaring van zowel de onderwaterwereld als de kusten waar deze aan grenst.

Datum: zondag 17 november, 14:30 uur, duur 89 minuten.

Locatie: Theater de Fransche School, Havendijk 1, Culemborg.

Voor meer informatie zie onze [website](#) en de nieuwsbrief van november.

Januari – april 2025

Basiscursus vogelherkenning

Begin volgend jaar (2025) wordt er door de NVWC wederom een vogelcursus georganiseerd voor iedereen die het leuk vindt om vogels (beter) te leren herkennen. Per groep vogelsoorten, zoals watervogels, steltlopers, roofvogels, zangvogels e.d. komen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde: de kenmerken van de vogels, het gedrag, waar en wanneer kunnen we ze vinden en de geluiden waaraan we de verschillende vogelsoorten kunnen herkennen. Ook de apparatuur, boeken en digitale middelen die je kunt gebruiken bij het vogelen zullen de revue passeren.

De cursus bestaat uit 8 woensdagavonden in de periode januari-april 2025. Tevens vindt er een aantal excursies plaats in de omgeving van Culemborg om het geleerde in praktijk te brengen. Als cursusgevers worden gepikt en gemazelde vogelaars van de vogelwerkgroep benaderd. Er zal een kleine vergoeding worden gevraagd voor materiaalkosten e.d. De cursus is bedoeld voor volwassenen en jongeren van 12 jaar en ouder. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Nieuws uit de natuur (september)

“Kans op overvliegende visarend” en daar was hij dan!

Met een gemêleerd gezelschap van 25 deelnemers, variërend in leeftijd van 10 tot ruim in de 70 jaar, trok Gerrit Jan de Everdingerwaard in en zijn voorspelling over de visarend kwam dus uit.

Er was naast de gewone soorten nog veel meer te zien: havik (achtereenvolgens man, vrouw en jong), jonge dodaars, 4 watersnippen, 21 lepelaars, tapuit en roodborsttapuit, gele kwikstaart, grote en kleine witte reiger naast elkaar en een ijsvogel die heel lang in beeld was. Gerrit Jan heeft altijd wel interessante weetjes die hij graag deelt, zoals “Hoe herken je een jonge ijsvogel?” (wit puntje aan de snavel en rode pootjes). “Waarom zit een aalscholver met zijn vleugels breed?” (om ze te drogen, deze vleugels hebben geen smeer, druppels rollen er niet van af). “Wanneer vertrekken Kievieten?” (ze volgen de vorstgrens) en nog veel meer. Zo is het voor beginners en gevorderden een interessante excursie.

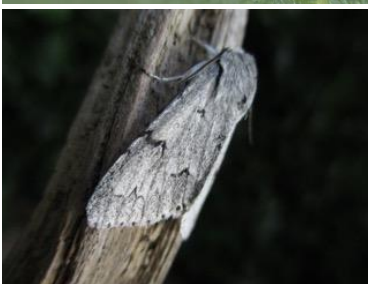
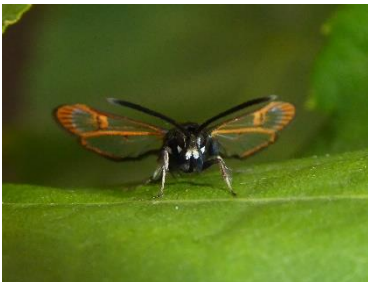
Springen in het Tichelterrein

Lekker heen en weer springen in Het Tichelterrein. Dat klinkt bij voorbaat als een geslaagde excursie! Met een verrassend grote groep liefhebbers sprong Ewoud van der Ploeg op 7 september een warm Tichelterrein op. De zon scheen als een malle, de ideale omstandigheden om zoveel mogelijk sprinkhanen op te snor(tikke)ren. Erg jammer was wel dat de beheerder had gemeend kort voor ons bezoek vrijwel het gehele gebied te moeten millimeteren. Alles voor de orchideeën.... We moesten het hebben van de laatste plukjes vegetatie waarin nog sprinkhanen aanwezig waren. Al meteen bij de ingang ratelden een paar sprinkhanen. De ratelaar was gespot, een super algemene soort, die ook in veel tuinen in Culemborg voorkomt. Bij de plas kwamen we op een vochtig stukje oever de krasser (foto boven) tegen en door de vegetatie slepend met een vlindernet werd een zeggendoortje gevonden. Overigens bleek dit hoekje sowieso wel heel prettig voor sprinkhanen. Ook de eerste moerassprinkhanen (foto onder) werden hier gevonden. En in de ruigte hoorden we ook een zacht geratel. Inderdaad, een zuidelijk spitskopje. We vonden er meerdere.

In het laaggelegen moerassige terreindeel aan de westkant van het gebied stuitten we op een stekelige kwestie: welk doortje hadden we nu te pakken? Het bleken twee soorten: het gewoon doortje en het zanddoortje. In dit natte deel krioolde het ook van de moerassprinkhanen. Wat een mooie soort! Al met al een leuk aantal soorten sprinkhanen, maar helaas bleken de greppel-, bramen-, sikkel- en grote groene sabelsprinkhaan dit jaar onvindbaar. Hopelijk volgend jaar wel weer.

Nieuws uit de natuur (september) vervolg

Sterren in de nacht, dé avondexcursie voor de jeugd.

Bij clubgebouw De Steenuil gingen we op zoek naar zoveel mogelijk sterren en sterrenbeelden en we hoopten natuurlijk ook een satelliet te zien. Omdat de zon ook een ster is, de dichtstbijzijnde, hebben we eerst met zijn allen bij de spoorbrug naar de zonsondergang gekeken. We hadden geluk, de lucht kleurde schitterend rood, terwijl de treinen af en aan reden over de spoorbrug. Nadat de zon was ondergegaan, duurde het nog best lang voordat de eerste sterren zichtbaar waren, het was nog lang te licht. Een slokje drinken en een koekje vulde een deel van de tijd, een zoektocht naar vleermuizen met een batdetector zorgde ervoor dat het wachten op het echte donker helemaal niet lang duurde. De gewone dwergvleermuis blijkt best veel rond te vliegen bij De Steenuil. Heel gaaf om deze dieren eens goed te horen en te zien!

Eindelijk, het was donker genoeg. Al snel zagen we de Grote Beer en Cassiopeia, de meest herkenbare sterrenbeelden. In de brei van sterren was het erg lastig om de andere sterrenbeelden goed te kunnen onderscheiden, maar we hebben er vast en zeker "per ongeluk" wel meer gezien. Plots schoof er best wel snel een ster door de donkere hemel. Daar was ie: de satelliet die we zo graag wilden zien. Dat bleek niet de enige. Net als de gewone dwergvleermuis vliegt er vaak een satelliet over De Steenuil! Houden ze ons in de gaten...? Al met al een erg geslaagde excursie!!

Vier prachtige presentaties op één avond!

Ook dit seizoen werd de eerste lezing verzorgd door leden van de NVWC, dit keer 4 personen van de Akkerwinde en die staan garant voor prachtige beelden en verhalen. De meeste leden lopen het liefst in de uiterwaarden, maar Tijn Smeeman nam ons mee naar een onbeduidend speeltuintje midden in een woonwijk, de afgelopen tijd zijn favoriete plek! De speeltoestellen is hij ontgroeid, maar zijn belangstelling gold daar een lindehaag. Hij kwam eigenlijk tijd tekort om alle foto's te laten zien die hij maakte van de beestjes die hij hierin aantrof, van gewone tot zeer zeldzame, zoals appelglasvlinder en groen verfdrupje (foto's)! Groot op het scherm, maar in werkelijkheid soms maar een paar millimeter lang. [Hier meer](#) foto's. Annette van Berkel liet ons genieten van de prachtige vegetatie en daarin aangetroffen beestjes, vooral in de uiterwaarden, die mede door alle regenval dit jaar uitbundig bloeide. Peter Smeeman is ook al door de knieën gegaan voor heel kleine beestjes. Hij volgde ze in zijn tuin en daar gebeurde van alles. Kars Veling sloot de avond met foto's en verhalen van twee reizen die hij dit jaar maakte (voor een fotoreis en een bruiloft) naar midden-Frankrijk. Geen gebied waar heel veel vlinders vliegen, maar ook van weinig vlinders kun je prachtige foto's maken. Die hij dan ook graag toonde!

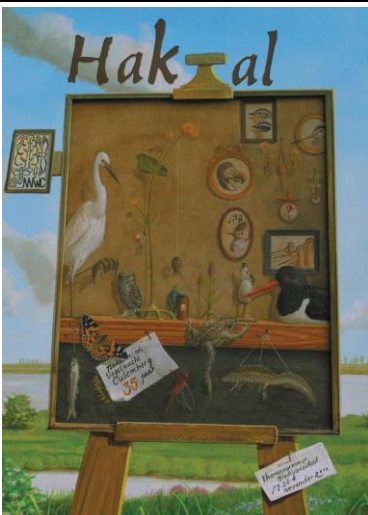
Nachtvlinders blijven vliegen

Rosina trof in Dreumel op 1 september 246 macro vlinders aan in de nachtvlinderval! Leuke soorten: goudvenstertje, witlijntandvlinder, schaapje (foto), kameeltje, koperuil, 6 gele eenstaarten en twee appeltakken.

Op 20 september had de val concurrentie van de volle maan, dus Margreet had in Culemborg een beduidend kleinere vangst: 12 macro's en 8 buxusmotten.

Nachtvlinders vliegen ook in de herfst en winter, dus bij gunstig weer kan de val ook dan worden gezet. De meeste herfstuilen moeten nog gaan vliegen.

Nieuws van het bestuur

☀ NVWC: 50 jaar!

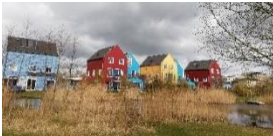
Volgend jaar is het zover, dan bestaat de NVWC vijftig jaar. Er is in die tijd enorm veel bereikt en gedaan maar we hebben nog steeds volop werk met het onderzoeken van de natuur, het beschermen ervan en het vertellen erover. We zijn vijftig jaar jong en nog vol enthousiasme.

Het jubileumjaar zal niet ongemerkt voorbijgaan en de jub-commissie is bezig met een gevarieerd en boeiend programma. We starten op 5 maart, de oprichtingsavond in 1975, met een feestelijke openingsavond met een bijzondere spreker, met vroeger en nu, en met de presentatie van de Jubileum Hak-al. Maar we gaan ook de wijken in met informatie, een natuurvraagbaak en mooie presentjes om de NVWC bij iedereen bekend te maken. Er komt een spectaculaire Natuurdag waarin we zoveel mogelijk mensen een onvergetelijke natuurbeleving willen geven en er gebeurt nog veel meer en u zult zeker nog van ons horen!

Foto: "Biodiversiteit", voorzijde van [Jubileum Hak-al](#) bij 35-jarig bestaan. Getekend door Vincent Krans.

De eerstvolgende bestuursvergadering is op donderdag 24 oktober.

Activiteiten en berichten van anderen

IVN West-Betuwe:

- 5 okt [EuroBirdwatch](#) in Heesseltsche uiterwaarden.
- 22 okt Presentatie "Met een verrekijker het heelal in" door Paul Bakker.

Sterren kijken met een gewone verrekijker? Dat kan. Op 22 oktober vertelt astronoom Paul Bakker er alles over tijdens zijn presentatie in het Stroomhuis in Neerijnen. Bij helder weer gaan we ook naar buiten.

Tijd: 20:00-22:00 uur. [Hier info](#) en aanmelden.

- 26 okt Herfstwandeling op Landgoed Soelen.

Op Landgoed Soelen is van alles te zien: prachtige bomen, mooie lanen en in deze tijd volop paddenstoelen. IVN-natuurguiden gaan samen met de deelnemers o.m. op zoek naar de vele vormen en kleuren die paddenstoelen aannemen. Ook leggen ze uit waarom paddenstoelen op zoveel verschillende plaatsen staan: op de grond, tegen een boom(stronk), op een blad of een eikel en zelfs op de pop van een vlinder. Tijd: 10:00-12:30 uur. Deelname gratis. [Hier meer](#) info en aanmelden.

- 30 okt Herfstspeurtocht door het bos van Landgoed Soelen.

Samen met hun (groot)ouders kunnen kinderen de herfstnatuur ontdekken: mooie herfstbladeren, paddenstoelen, zaden/vruchten en bodemdierpjes. En wat er verder allemaal te zien en te vinden is in het Zoelense bos. Uiteraard helpen de IVN-guiden daarbij en zij hebben ook loepjes en zoekkaarten te leen. Leeftijd: basisschool.

Tijd: 14:00-16:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden (tot uiterlijk 28 okt)

Lanxmeer: 5 okt Maandelijks rondleiding in ecologische wijk Culemborg

Elke eerste zaterdag van de maand wordt een presentatie en rondleiding gegeven door de ecologische wijk. Start in "Perron Lanxmeer" (bij het station) om 10:00 uur, inloop v.a. 9:45 uur. Duur ca. 2 uur. Aanmelden via contact@lanxmeer.nl.

Honddijker Theetuin: 6 okt laatste theetuin van 2024 (met bloembollen)

Het Nationale Bloembollenweekend is dit jaar 5-6 okt. Op 6 okt verkoopt Ada Wille in haar theetuin niet alleen haar heerlijke gebak, maar ook biologische bloembollen (bollen zonder bestrijdingsmiddelen). Help de bij in het voorjaar met het vinden van voedsel door nu bollen te planten.

Adres: Honddijk 2, Culemborg. Open v.a. 11:00 uur. [Hier meer](#).

Gelders Landschap & Kasteelen:

- 6 en 20 okt Paddenstoelenwandelingen.

De boswachter gaat samen met de deelnemers op zoek naar paddenstoelen in het parkbos van landgoed Waardenburg en Neerijnen. Aan de belangrijke rol van de paddenstoelen in het ecosysteem besteedt de boswachter ook aandacht.

Tijd: 10:00-12:00 uur. Meer info en aanmelden voor [6 okt](#) of [20 okt](#).

- 31 okt Gezinswandeling, een speciale ontdekkingstocht voor jong en oud. Voor deze tocht neemt de boswachter (groot)ouders en (klein)kinderen mee naar landgoed Waardenburg en Neerijnen. Samen op zoek naar bladeren, bomen en paddenstoelen. De boswachter vertelt geheimzinnige verhalen en laat zien dat er veel soorten paddenstoelen zijn. Tijd: 14:00-15:30 uur. [Hier meer](#) info + aanmelden.

Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden:

- 10 okt Presentatie "Hoe gaat het met de dagvlinders" door Annette en Kars. Kars Veling zal de nieuwste ontwikkelingen in de vlinderstand met ons delen. Hij kijkt naar de landelijke situatie, maar ook in onze eigen omgeving, het rivierengebied en de Vijfheerenlanden. Annette van Berkel zal deze avond aanvullen met schitterende vlinderfilms. Aanvang 20:00 uur. [Hier meer](#).

- 15 okt Excursie Hertenbronn Amsterdamse Waterleidingduinen.

Wie wil er van dichtbij geen burlende herten zien en fotograferen? Het kan zomaar direct en niet al te ver voor je neus plaatsvinden. Vertrek 7:00 uur. [Hier meer](#).

- 24 okt Presentatie "Het leven van de wilde bijen" door Pieter van Breugel.

Pieter van Breugel uit Veghel houdt zich al jaren bezig met het bestuderen van wilde bijen en het aanbieden van nestgelegenheden en is auteur van enkele boeken over wilde bijen. Uit zijn eigen ervaring puttend en aan de hand van werkelijk unieke opnamen, zal hij u een wonderlijke insectenwereld voortoveren, die u zal verleiden om in uw eigen omgeving meer en beter te gaan kijken. Aanvang 20:00 uur. [Hier meer](#).

- 20 okt Paddenstoelenexcursie Kaapse Bossen o.l.v. Lida Hellingman.

- 26 okt Nacht van de Nacht, [hier](#) binnenkort meer info.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Piraten en Pompoenenkoppen
Zaterdag 19 oktober 2024
van 13.00 - 16.00 uur

de Zandput
Rietveldseweg Culemborg
(uitvalsweg naar snelweg)

- ♣ Pompoenen uithollen
- ♣ Maak je eigen katapult
- ♣ Lekkere pompoensoep
- ♣ Volg het oogjespad
- ♣ Spinnen vangen in een loep-potje
- ♣ Bak je eigen worstenbroodje
- ♣ Schilder je eigen piratensteen
- ♣ Schat zoeken (echt goud!) Echt

Pompoen

IVN Nieuwegein-IJsselstein e.o.: okt + nov Paddestoelenexcursies

Ga gezellig met ons mee om paddestoelen te zoeken en identificeren in bossen en andere gebieden in onze omgeving! Je leert kijken en zoeken op een heel ander 'niveau' dan je normaal gewend bent en je leert over de vele verschillende soorten paddestoelen en hun functies.

Data: 6 okt / 9:30 -13:00 uur, 20 okt / 9:30-14:00 uur, 3 nov / 9:30-13:00 uur op verschillende locaties. [Hier meer](#) info en aanmelden.

De Tuinpiraat: 19 okt Natuurspeeldag "Piraten en pompoenenkoppen"

Kom naar de natuurtuin voor een heerlijk dagje met het gezin. Met o.a. pompoenen uithollen, pompoensoep. En spinnen vangen in een loep-potje, broodjes bakken, oogjespad en gouden schat zoeken. Geschikt voor kinderen van 4 tot 12 jaar. Tijd: 13:00-16:00 uur. Meer info op [facebook](#).

Natuurspeeltuin de Tuinpiraat, De Zandput, Rietveldseweg Culemborg. De ingang ligt tussen nummer 27 en nummer 29.

Vleermuis.net: "v.a. 23 okt Nieuwe animatiefilm "Victor Vleermuis"

Victor Vleermuis is klein en lijkt op het eerste gezicht niet zo dapper. Hij worstelt met een, zeker voor vleermuizen, groot probleem: hij is bang in het donker. Zijn grote broers snappen niks van zijn gevoeligheid en al helemaal niets van het feit dat hij graag zingt. Zingen is namelijk voor vogels en dat zijn hun gezworen vijanden. Alles verandert als hij op een dag verliefd wordt op de tropische zangvogel Sherida. Victor zal al zijn moed moeten verzamelen om haar liefde voor zich te winnen én te gaan staan voor wie hij is. [Hier meer](#).

Nacht van de Nacht: 26 okt Activiteiten in het donker in heel Nederland

Laat het donker donker en ontdek hoe mooi de nacht is tijdens de Nacht van de Nacht. Dit is een jaarlijks evenement georganiseerd door [de Natuur en Milieufederaties](#). Ook doven honderden bedrijven en gemeenten lichten van gebouwen en reclameverlichting. Kijk [hier](#) voor de activiteiten, zoals:

- Culemborg Werk aan het Spoel: Rondleiding in het donker. Tijd: 20:00-22:00 uur. [Hier](#) binnenkort meer info.
- Wijk bij Duurstede: Samen op pad om de natuur en de sterren te ontdekken. Voor kinderen v.a. 8 jaar. Tijd: 19:30-21:30 uur. [Hier meer](#).
- Bunnik: Nacht kanoën.

's Avonds bij volle maan lekker peddelen met de ondergaande zon door de mooie grachten en singels van Utrecht. Tijd: 19:30-22:30 uur. [Hier meer](#). De site wordt steeds bijgewerkt met nieuwe activiteiten.

Stadsboerderij Caetshage: 26 okt Planten & Zaden ruildag

Velt Betuwe organiseert weer een ruildag. Heb je planten en/of zaden over? Deel ze dan met anderen. Iedereen kan planten (tuinplanten, kamerplanten, stekjes) en zaden neerzetten en andere uitkiezen.

Er wordt niet één op één geruild en er komt geen geld aan te pas (net als bij een free library). Locatie: Caetshage 1, Culemborg, 10:00-13:00 uur. [Hier](#) binnenkort meer.

Genootschap Voet van Oudheusden: 29 okt "Het landschap van Culemborg"

Lezing door Ferdinand van Hemmen, landschapshistoricus.

Ferdinand van Hemmen neemt ons mee in de tijdmachine van het landschap van Culemborg. We volgen de sporen van het verleden en maken een tijdreis van duizenden jaren waarin op den duur een dynamisch deltagebied plaatsmaakt voor een statisch polderlandschap dat al vroeg kampt met grote wateroverlast.

Wateroverlast die dwong tot aanpassingen in landgebruik en waterbeheersing, die later dankbaar benut werden bij de inrichting van een nieuwe waterlinie.

Aangekomen in de moderne tijd bemerken we een ontwakend bewustzijn, een behoefte om de relatie tussen wonen, natuur en landschap te herstellen.

Aanvang 19:30 uur, Theater De Fransche School.

Aanmelden niet mogelijk, vol =vol. [Hier meer](#).

Culemborg Duurzaam: t/m 31 okt NK Tegelwippen:

West Betuwe, Zaltbommel, Culemborg, Buren en Tiel gaan dit jaar de strijd aan met elkaar in de poule Rivierenland. Stand eind september in het klassement kleine gemeente: Culemborg 70344 tegels (heeft ook het hoogste aantal tegels per inwoner), Tiel 7955, Zaltbommel 3133, Buren 2695. Middelgrote gemeente West Betuwe 22625. De tegeltaxi rijdt nog 1 keer om gratis tegels op te halen in Buren op 7 okt, in Culemborg op 14 okt. Tegels er uit, groen er in! [Hier meer](#).

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Staatsbosbeheer: Wandelroute Landgoed Soelen

Wandel over Landgoed Soelen, dat zich kenmerkt door de afwisseling van bos, akkers, weiden en fruitboomgaarden, met halverwege de route het bewoonde Kasteel Soelen. Veel informatie vind je onderweg door de QR-codes te scannen. In deze tijd van het jaar staan er overal volop paddenstoelen. Leuk voor kinderen én volwassenen. [Hier meer](#).

Struingids:

- 3 nov Struinen over het Waalstrand voor kinderen.

Als je weinig langs de Waal loopt, ga je vast veel nieuws ontdekken. Daar nemen we de tijd voor. We starten en eindigen onze struintocht bij het buurthuis van Zennewijnen (Hermoesestraat 20). Neem een tasje mee met wat eten, drinken en om je vondsten in te doen. Deelname gratis, tijd 10:00-12:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden bij Emmie Nuijen (begeleider van de tocht). Leuk voor de herfstvakantie!

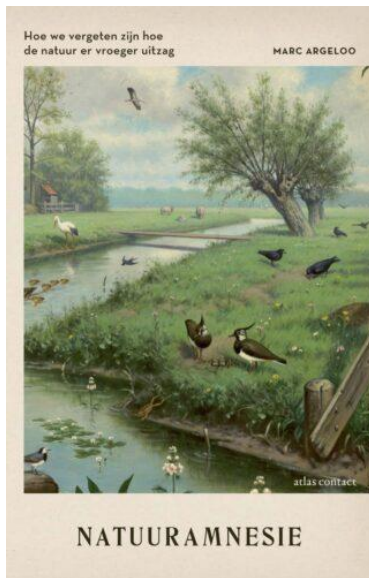
- Postcast "Op pad met de bosklas Neerijnen".

Begin september maakte Emmie Nuijen met kinderen van de Freule van Pallandschool (Neerijnen) een podcast in de riviernatuur.

Juf Sylvia merkte dat het heel goed voor de kinderen is om af en toe de natuur in te gaan. Ze ijverde dan ook voor een speciaal klasje en dat kwam dit schooljaar tot stand. Het is een genot dit avontuur mee te beleven! [Hier](#) te beluisteren.

NIEUWSBERICHTEN

RAVON: [Download hier](#) "Kijk op Exoten" nr. 46

Met o.a. casarca's in Nederland, houtsnipperpaddenstoelen en 4 exoten erbij.

Boekentip: Natuuramnesie van Marc Argeloo

In "Natuuramnesie" schrijft Marc Argeloo over het fenomeen "shifting baseline syndrome": de kennis van de rijkdom van de natuur verdwijnt uit ons collectieve bewustzijn. Elke nieuwe generatie weet niet meer hoe anders, en vaak rijker, de natuur was ten tijde van de jeugd van zijn ouders of grootouders. Het syndroom laat zien hoe slecht de mens in staat is om natuurervaringen en -herinneringen van generatie op generatie door te geven.

We ervaren het natuurbeeld uit onze kindertijd als de norm, zo is het en zo was het, en hebben zo goed als geen idee over hoe de natuur er vóór die tijd uitzag.

[Strektuinen](#): De 25 streken van Nederland

Nederland telt 5,5 miljoen tuinen. Wat als één op de tien tuinen een klein leefgebiedje wordt voor wilde planten, insecten en ander natuurlijk leven? Er zou een reusachtig groen netwerk ontstaan, dat mens en natuur (weer) zou verbinden. En daarbij telt elke tuin, elke gevel, elk balkon – elke vierkante meter.

[Lees hier](#) voor elk van de 25 ecologische streken in Nederland tal van tips voor specifieke kruiden, struiken, bomen, bijen, vlinders en nog veel meer. Bijvoorbeeld voor de streek "Laaglandrivieren" waar Culemborg e.o. onder valt.

De Vlinderstichting: "Toekomst voor Natuur" afl. 66, 67 en 68

Beluister de podcasts van Anthonie Stip (september).

[Afl. 68](#) – Verhalen uit de wildernis: Jeroen Helmer tekent de rijkdom van de natuur.

[Afl. 67](#) – Grazende giganten: de onmisbare rol van grote grazers in onze natuurgebieden – met Fokko Erhart.

[Afl. 66](#) – Hoe de stad een natuurgebied wordt – met Ton Eggenhuizen.

Zoogdiervereniging: Resultaat egeltelling

Uit het hele land werden volop meldingen gedaan. De top drie van provincies is Zuid-Holland (1034), Noord-Holland (1006) en Gelderland (857). [Hier meer](#). Je kunt hier ook lezen hoe je je tuin egelvriendelijker kunt maken.

Colofon	
Verschijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus en wordt verzonden aan ruim 600 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	 Activiteit zeer geschikt voor kinderen. Loes Plaisier (lindeherculesje), Astrid Hoevenaars (argusvlinder), Kars Veling (getekende gamma-uil, krasser, honingbij in krokus, icarusblauwtjes, Werk aan het Spoel vóór de eeuwwisseling), Louis van Oort (EuroBirdwatch, Gerrit Jan op trektelpost), Gijsje van Ingen (seniorenbeurs, wijk Eva-Lanxmeer, vliegenzwam, egel), Arjan Brenkman (green garden lizard, green's gem_Sri Lanka), Maartje van der Ploeg (elektrisch vissen), Hans van de Warenburg (3x knotploeg), Harry van de Warenburg (knotploeg), Theater De Fransche School (poster film), Harry Isfordink (blauwborst), Tanja (excursie vogelcursus), Gerrit Jan Klop (visarend), Jouke Altenburg (tapuit, zonsondergang Baarsemwaard, huismus), Ewoud van der Ploeg (moerassprinkhaan, zonsondergang sterren kijken), Wikipedia (Cassiopeia), Tijn Smeeman (appelglasvlinder, groen verdrupje), Rosina Verweij (schaapje), Vincent Krans (tekening jubileum-Hak-al 35 jr), Wim Rubers (groene glibberzwam, porseleinzwam, zwartwordende wasplaat, panteramaniet), Pieter van Breugel (tuinbladsnijder voor haar nestgang), Milou Oomens (Diefdijk), Emmie Nuijen (2x kinderen op het Waalstrand).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.